

St. 2334.

H. j. i.

Tolna

vármegye

dombóvári

járás

Dombovár (köt) jegyzőség

Közigazgatási tájékoztató lap

Dombovár

nagy (kis) község közérdekű viszonyairól.

I. A község általános leírása.

A) A község történeti leírása.

1. A község keletkezésére, fejlődésére, esetleg elpusztulására és újra felépülésére vonatkozó adatok.
 A község a múltban melyik vármegyéhez tartozott és onnan mikor kebeleztetett át? Volt-e és mi a korábbi vagy történeti neve, hivatalos nevén kívül más használatos neve, esetleg mi a nemzetiségi neve? Település esetén kik és honnan jöttek a községbe?

A vármegye leírásában valamint a helyi plébánián ismétlődően olvasható, hogy a község a Tolna és Sárköz közötti területen a Berényi Dombovár néven volt ismert. Tolna vármegye leírásában a község a Berényi Dombovár néven is szerepel. Tolna vármegye leírásában a község a Berényi Dombovár néven is szerepel. Tolna vármegye leírásában a község a Berényi Dombovár néven is szerepel.

2. Területváltozások, határrész (puszta) átcsatolások; községegyesítés, beolvadás vagy kiválás történt-e 1871. óta, mikor és mily körülmények között? (A vonatkozó hivatalos adatok, rendelet száma, közlendők.)

1871 óta először 1925-ig a község területét a Tolna vármegye és a Berényi Dombovár közötti határrész (puszta) átcsatolásai miatt a Berényi Dombovár községhez csatolták. 1925 óta a község területét a Tolna vármegye és a Berényi Dombovár közötti határrész (puszta) átcsatolásai miatt a Berényi Dombovár községhez csatolták.

Köztudomás szerint minő elpusztult falvak feküdtek egykor a község határára. (Rendszerint a dűlő-nevek vagy a községbe olvadt puszták neve alapján.)

A község helyén megelőzőleg más község neve volt.

3. A község jellege 1848 előtt a telekkönyvi-és urbéri adatok szerint (város, mezőváros, szabad vagy urbéres község stb.)

1848 előtt mezőváros volt.

4. A község jellege 1871. után. E tekintetben voltak-e szervezeti változások (átalakulás, visszafejlődés).

1871 után a mezővárosok megokmányosítása alkalmával nagyközség lett, az azóta is.

5. Anyakönyvi szervezeti változások. A község melyik területéhez tartozott, mikor történt a változás és mily rendelet alapján (az anyakönyvi feljegyzések szerint).

1895 okt. 1. óta önálló anyakönyvi kerület.

6. Vannak-e a község életében és szervezetében eredeti és különös (máshol nem található) intézmények, említésreméltó események, leletek? (a köztudomás vagy monografiák szerint).

nincsenek

B) A község földrajzi leírása.

1. A község (falu) és határának fekvése (a szomszéd falvaknak és távolságuknak megjelölésével).

A község határa síkság, dombos vagy hegyes vidék, erdős vidék-e?

A község magaslatai és vizei (folyó, patak, tó, nagyobb mocsarak).

2. A község területének nagysága:

Művelési ágak szerint:

Garancia és Somogy vármegyékkel határos területen, Somogy felől pedig az i. km. felv. Pula község és határos. Együtt olda Nydam bányászati körzete határolja

síkság

Thybor-matonna

2 251.1380 kat. hold (birtokivék adatai alapján).
 1755.520 k. hold szántó, 116.315 k. hold rét (kaszáló),
 3.648 k. hold szőlő (beültetett), 143.491 k. hold legelő,
 k. hold erdő, k. hold nádas, 153.620 k. hold terméketlen (ut, szikla, homok, mocsár, kőbánya).

3. Tartoznak-e a községhez önálló puszták vagy havasok (külön kataszteri részlet alatt felvett területek) és mi a nevük?

Vannak-e a község határával össze nem függő határrészek, hol, mely név alatt és mekkora a területük?

4. Vannak-e a békekötés folytán elszakított részek és ideiglenesen a község hatósága alá helyezett idegen határrészek, melyik községből valók és mely területük (kataszteri, esetleg más adatok alapján)?

A község vázlatos térképe ~~csatolva~~ db
 nincs csatolva.

nem

nincsenek

nincsenek

C) A község népességi viszonyai.

1. Mennyi a község lakossága?

A lakosság megoszlása, vallás szerint:

nemzetiség szerint:

11.872 lélek.

10.369 r. kath., 12 g. kath., 582 ref.,
 478 ág. h. ev., 431 izr., egyéb
 11.544 magyar, 228 német, tót,
 rutén, 10 oláh, 32 horvát,
 56 egyéb.

2. A lakosság elhelyezkedése általánosságban, (belterületen, tanyákon vagy felváltva; lélekszám szerint megjelölve).

Vannak-e népesebb lakott helyek, telepek; a falutól milyen távol és mennyi a lélekszámuk?

3. A népesség zömének foglalkozása (földmivelés, ipar, bányászat, földmivelési vagy ipari napszám-kereset stb.).

4. Hány ház és hány lakásrész van a községben a házadózási adatok szerint, külön feltüntetve az egyes pusztákat, különálló vagy odaosztott területeket.

A községben levő állami és más középületek.

beltéri leten

nincsenek

földműves, iparos, kereskedő és községi elvált alkalmazott földműves és más is

1217 ház. Lakásrészek és inak helyiségek együttesen 4886.

1) áll. kir. állampostah. 2) Hír János bányász 3) Két áll. el. iskola, 4) Községi háza, 5) Fűvelő - 2 - gári léány iskola, 6) Hely. Esterházy-féle romos ház, központjának épülete, 7) áll. kórh. iskola, 8) Szt. Orbán-templom, 9) Pénzügyi lakás, 10) áll. Orvosi, 11) Szt. Elemér isk. - 12) főosztály, irás hi tal.

II. A község szervezete, beosztása és közérdekű viszonyai.

A) Községi szervezet.

1. Előljárók.

(Nem névszerint töltendő ki.)

Rendszeres tisztviselők és alkalmazottak.

(Kisközségben csak a székhely község lapján kell kitölteni.)

Napidíjas irodai alkalmazottak:

Szegődményes alkalmazottak:

A jegyzőség székhelye és távolsága:

2. A községi képviselőtestület létszáma:

Községi képviselő-választókerületek száma, elnevezése, hány tagot választ.

3. Meg van-e bizva a község gyámhatósági hatáskörrel. Van-e gyámpénztára?

Bíró. Törvény- (másod-) bírósága *8* esküdt,
(tanácsbeli). Pénztárnok. Közgyám *1-1*
..... *4* jegyző, *2* segédjegyző, *1* orvos
..... *1* állatorvos, *3* irodai alkalmazott,
..... *2* pénztári alkalmazott, *1* egyéb alkalmazott (utbiztos stb.)

..... *4* kisbíró (küldönc), *4* bába,
~~18 vendör~~ *éjjeli ő* és *4* gazdasági alkalmazott.

..... *helyben* km.

..... *14* virilista, *14* választott tag, *6* pótag

..... A község *egy* választókerületet alkot.

nincsen

B) Általános közigazgatási beosztás.

4. A vármegye székhelye és annak távolsága.

(a község központjától, távolsági térkép adatai: szerint járható útvonalon):

A járás székhelye és távolsága: (ugyanugy)

Országgyűlési (nemzetgyűlési) választókerület székhelye és távolsága:

Törvényhatósági bizottsági választókerület székhelye és távolsága:

..... *Szekszárd* *56* km.

..... *helyben* km.

..... *helyben* km.

..... *helyben* km.

C) Rendészeti igazgatás.

5. A csendőrség és folyamőrség székhelye és távolsága:

Van-e a községnek rendőri őrszemélyzete és hány tagból áll?

Van-e a községben toloncállomás?

Fel van-e ruházva az előjáróság cselédügyi bíraskodással (1876: XIII. t.-c.; 1907: XLV. t.-c.)

6. A községi tűzoltóság szervezete:

7. Van-e a községnek jóváhagyott szabályozási terve?

Van-e járdalerakási szabályrendelete?

..... *csendőrőrs helyben* km.

Van, tag. Nincs.

Van. Nincs.

nincs

..... *36* tag.
..... ~~Kötelezett~~
..... ~~Hivatásos, önkéntes, (gyári stb.) tüzoltóság~~
..... ~~Kötelezett tüzoltóság~~

Van. Nincs.

Van. Nincs.

D) Szociális igazgatás.

8. Kőrörvos székhelye és annak távolsága: *Községi orvos helyben* km.
Hány magánorvos lakik a községben: *6*
Községi bábák száma: *4*
Körbába lakóhelye és annak távolsága: km.
Kleveles magánbábák száma: *2*
Legközelebbi gyógyszertár hol van és milyen távol? *Nélkül*
Legközelebbi kórház hol van és milyen távol? *Kaposvár 32* km.
Van-e szegényház vagy más jóléti intézmény? *Van egy szegényház és gyermekmenhely-telep.*
(Árvaház, gyermekmenhely telep)
9. A gondozott szegények száma:
intézeti ápolásban, *12* magán ápolásban.
Hagyott gyermekek száma? *56* gyermek.
10. Milyen a község ivóvize? *poros*
Van-e ártézi kutja vagy vízvezetéke? *Négy artézi kút van és hettő furós, alatt.*
Kutvíz, folyóvíz, egészséges, ártalmatlan, jó.
Van-e csatornázása? *nincsen*
11. Korcsmák és vendéglők száma? *15* korcsma, *4* vendéglő, *1* kávéház.
Van-e szálloda, fogadó és hány? *3 szálloda.*
Van-e községben közfürdő? *van.*
12. Van-e a község határában gyógyfürdő, fürdő vagy nyaraló-telep és milyen távolságra? *nincs*
Fürdőtelep gyógyfürdővé van-e nyilvánítva? *nincs*

E) Törvénykezési beosztás.

13. Kir. törvényszék székhelye és távolsága: *Szekszárd 56* km.
Járásbíróság székhelye és távolsága: *helyben* km.

F) Pénzügyi beosztás.

14. Kir. pénzügyigazgatóság székhelye és távolsága: *Szekszárd 56* km.
Adóhivatal székhelye és távolsága: *helyben* km.
Pénzügyőri szakasz, vámőrs, vámőrségi rendeltség, székhelye és távolsága: *Pénzügyőri szakasz helyben* km.
Kataszteri felmérési felügyelőség székhelye és távolsága: *Pénz 47* km.

III. Közművelődési viszonyok.

A) Közoktatásügy.

1. Hány és milyen jellegű és fokozatu népiskola van a községben, (megjelölve a tantermek és tanerők számát: állami, közs., felekezeti isk., elemi, felsőbb népisk., polgári iskola stb.)

1) áll. pl. iskolák két épület, 13 tanterem, 13 tanerő és egy állami hitoktatásos. 2) A. kath. el. isk. 1 épület, 3 tanterem, 3 tanerővel, 3) Szent Borbolya-randi elemi iskolák 2 tanterem 4 tanerővel, 4) Józ. Elemi 1 épület, 1 tanterem és 1 tanerővel, 5) Faisz-tele magán elemi 1 tanterem, 1 tanerővel, 6) Szt. Borbolya-randi polg. iskola 4 tanterem 5 tanerővel, 7) Faisz-tele magán Madgy polg. isk. 4 tanterem, 4 tanerővel.

2. Középszkolák vagy más szakiskolák (iparostanociskola, gimn., reál, gimn., reál iskola stb.) Azok jellege, tantermei és a tanerők száma:

Iparostanociskola iskolában az elemi isk. tantermei 2 tanerővel tanítanak. A reál gimnázium III. oszt. ban 11 taner. Szt. Borbolya-randi utcai ipariskola 2 tanterem, 4 tanerő.

3. Óvodák jellege, száma és tanereje: Nyári menedékház van-e?

Állami óvoda két tanerővel.

4. Testnevelés szervezete. Levente egyesületek:

Levente-Egyesület 710 taggal.

5. Kőr. tanfelügyelőség székhelye és annak távolsága:

Szekszárd 56 km.

B) Vallásügy.

6. Vannak-e a községben anyaegyházak és milyenek? Ha a község fiókegyházat alkot, hol van az anyaegyház és mily távol (bevett és elismert felekezetek szerint sorolandó fel.) A községbeni egyházak melyik püspökséghez, illetőleg egyházkerülethez tartoznak:

A. kath. ref., ág. h. ev., ist. evék, mind anya-egyházak. A. kath. a püsp., ref. a dunántúli és ág. h. ev. a dunántúli püspökséghez.

Izraelita anyakönyvi kerület székhelye és távolsága:

helyben.

7. Van-e a községnek kegyuri joga, vagy Canonica visitation alapuló, vagy a hívők helyett átvállalt kötelezettsége és mily teherrel jár?

nincs

8. Az egyházi adózás rendszere. Felekezetek szerint: (párber és egyénekenként időről-időre kivetett adó stb.)

párber

Milyen egyházi szervezetek vannak még a községben? (Bevett és elismert felekezetek szerint.)

nincs

9. Van-e r. kath. egyháztanács? Esetleg az egyházközség ügyeit az iskolaszék vagy a képviselő-testület intézi-e.

is kolaszék intézi.

C) Kulturális intézmények.

10. Múzeum, könyvtár vagy hasonló intézmény?

nincs

11. Műemlék, természeti emlékszóbor, honvédelmi emléke vagy elesett hősök emléke?

elcsott - hősök emléke

12. Van-e állandó vagy időszakos színház, műkedvelő előadások stb. Mozgóképek.

Dobócsanak színház, egyházi műkedvelő előadás, Szeged színház (Hadrina) színház, Sportes. magán színház.

Kulturális egyesületek.

13. Gazdakör, kaszinó, dalosegylet, munkás-egylet, egyéb kulturális egyesületek (névszerint felsorolva.)

Két kaszinó: Dombóvári Társas ház, Nemzeti ház. Szeged dalosegylet: Dombóvári Dalnok, Sportes Dalnok és Dombóvári népdal- és énekesegylet. Katholikus Zeneegylet; Alap. alkotásos Ptkamos. Alap. szegedi kör. Alap. Maxolomprevetők Kör. A. kath. Dombóvári. F. O. G. E. városi pártja. Hosszúerdő Kör. - 5 - Hősök. Sportes területi pártja. Hősök Kör. Hősök Kör. Józ. Négyelet. Dombóvári Hősi emlékei és Köztársaság egylet. Hadrina városi pártja. Hadrina városi pártja. Dombóvári. vidéki Hősök egylet. Hadrina városi pártja. Hadrina városi pártja. Hadrina városi pártja.

IV. Forgalmi és gazdasági viszonyok és igazgatás.

A) Közlekedésügy.

1. A község forgalmi helyzete. Fő közlekedési vonala (országút, megyei út, annak elnevezése, esetleg a községtől való távolsága). A község határában fekvő hidak, kompok, révek stb.

2. Vasúti összeköttelése, fő- vagy mellék-vonalak, van-e vasúti állomása, mi az elnevezése, megállóhelye, marha és egyéb rakodóhelye? Ipari és kisvasutak. Közúti vasutak.

Hajóösszeköttetés, a község mentén vagy attól mily távolságra, melyik folyón, hol a hajó állomás?

Van-e posta, távirtda, távbeszélő állomása?

3. Melyik községi közlekedési járul hozzá a község?

Községi (közdtűlő) utak hossza?

Van-e kövezet-vámszedési joga.

Dom Bóvár - Tamási törvényhatósági út, megyei út, az községen.

Buszútó gépjármű. Dom Bóvár és Hódmezővásárhely állomások között, 30-40 fut. elvitt. Hétfőre, Szombat, Kedd, Péntek és Tiszke pusztai járművel, marha, egyéb rakodó helyek.

14. kir. posta, távirtda és távbeszélő állomás

Dom Bóvár - Péterfy - Szarvasi környéki utakon

16.456 km.

Igen. — Nem.

B) Földművelésügy.

4. Birtokviszonyok. Nagybirtokok (1000 holdon felül) száma és terjedelme tulajdonosok szerint. Középbirtokok száma és terjedelme. (100—1000 hold) Kis és törpebirtokok átlagos kiterjedése. A község gazdasági jellege a lakosság zömének foglalkozása szerint.

1 db. 70 holdas a többi 2-35 holdig.

mező- vagy erdőgazdaság, szőlőművelés, kertészet stb.

5. Művelési rendszer. Van-e nyomásos gazdálkodás. Szervezve van-e a birtokossági tanács?

Van-e közös legelő? Hány és mily terjedelmű?

Van-e külön szervezete (legeltetési társulat)?

Van-e legelő-rendtartás?

Van-e közös erdő? Van-e szervezete?

Erdőgondnokság székhelye és annak távolsága.

Van-e hegyközség, hány és mily terjedelmű, (elnevezésük szerint) és melyik borvidékhez tartozik.

6. Van-e községi faiskola, mily terjedelmű?

Be van-e ültetve?

nincs
Van: 143 hat. hold 191 főb.
nincsen
nincsen
nincsen
Székonyard 56 km.
nincsen
Igen: 2 hat. hold.
igen

V. Községi vagyon és háztartás.

1. A község tulajdonát képező középületek és *Hévírket 68 helyiséggel*
helyiségek száma.

Hivatalos célokat szolgáló épületek (jegyzői, orvosi, tanítói lakás: a házak, a lakások és azok lakrészeinek száma).

Jegyzői lakás, 6 helyiség. tanítói lakás 3, 11 helyiség.

A körjegyzői, körorvosi lakás, a székhely község vagy a községek közös tulajdona-e (csak székhely községben töltendő ki)?

/

2. A község tulajdonát alkotó ingatlan vagyon

59.464 kat. hold szántó és rét,

143.191 legelő, kat. hold erdő,

egyéb *14 hold földadó alá nem eső és kert.*

48.161

Mennyit kezel házilag, haszonbérileg, kishaszonbérletben?

Jegyzők és alkalmazottak földjavadalma (az állások szerint felsorolva). Mily kiterjedésű.

Jegyzői 11.161

Melyek a lakosság hasznára szolgáló ingatlanok (legelő, erdő, kavics, homokbánya stb.)

legelő

Községi közüzemek (a község tulajdonában) világító és vízművek stb.

nincsenek

3. Egyéb vagyon és értékek. Hasznos jogok. Községi takarékpénztár. Községi koresma stb.

nincsenek

4. A községre kivetett egyenes adók összege:

Földadó *517* K *50* f. Házadó K

..... f. Ált. kereseti adó K f. Tár-

sulati adó K f. Vagyon- és jöv.

adó K f.

5. Fel nem sorolt más községi és közigyel-
delmek.

*A földadói és kereseti adókból az államkasszával
stehgablott jutalék is a fogynotási adóba.*

VI. Mily feladatok megoldása volna a legszükségesebb a községben?

A község pecsétjének lenyomata:

Maas Lajos
Községi (helyi) jegyző.